

Wieb Bosma

Radboud Universiteit Nijmegen
Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen
bosma@math.ru.nl

5ECM

Een impressie

In het Amsterdamse RAI-congrescentrum vond van 14 tot 18 juli het 5th European Congress of Mathematics plaats. Ongeveer duizend wiskundigen uit 68 landen, waaronder bijna tweehonderdvijftig Nederlanders, namen deel aan deze grootste bijeenkomst van beroepswiskundigen in Nederland sinds het International Congress of Mathematicians te Amsterdam in 1954.

Het bijwonen van een dergelijke massale conferentie heeft veel weg van het kijken naar televisie op een buitenlandse hotelkamer. Je hebt de neiging te zappen tussen diverse parallelle sessies, en belandt daarbij soms in een totaal onbegrijpelijk programma. Anderzijds zie je natuurlijk voortdurend bekenden voorbij komen, soms slechts in een flits. Om echt iets op te steken is het aan te raden je naar het satellietcircuit te begeven, het equivalent van de betaalkanalen op die tv. Aan de halflage zalen te zien ging van sommige Amsterdamse grootstedse geneugten op menig congresganger de aantrekkingskracht uit van de aduikkanalen.

Op de kunstzender troffen we deze week allereerst de openingsceremonie, waarbij, heel toepasselijk, Robbert Dijkgraaf het Nachtwachttableau tot leven bracht. Gelukkig is op www.5ecm.nl dit spektakel als 'uitzending gemist' op video nog terug te vinden. De partyfoto's in de oud-Hollandse entourage van hotel Arena voorzien dan wellicht in de boulevardbehoefte van sommigen. Verder zijn er veel foto's van hoffotograaf van Emde-Boas te vinden. In het conferentieprogramma was een wat verstopte minidocumentaire in gepast korrelig zwart-wit uit diens Amsterdamse jaren '70-doos te zien. Onverwacht mooi en ontroerend vond ik de pauzefilm over Wolfgang Döblin. Een verhaal over de vlucht van zijn beroemde vader, tragische zelfmoord in de marge van de Wereldoorlog, en opwinding over een lang ongeopend gebleven brief met manuscript, dat de kijker met vragen achterliet.

De European Mathematical Society maakt tijdens ECM traditioneel de winnaars van een tiental prijzen (gesponsord door Compositio) bekend. Hun bijdragen aan het programma,

en die van Felix Klein-prijswinnaar Josselin Garnier, bleven tot de openingsochtend geheim. In een toch al niet bijster overzichtelijke programmagids maakte dat de taak van de deelnemer om vooraf zijn eigen ideale programma samen te stellen tot een hopeloze. Juist Lex Schrijver, van spoorboekjesfaam, had als voorzitter van de programmacommissie beter verdiend. Maar de Brouwerprijzlezing van Phillip Griffiths op maandagavond, voorafgegaan door orgelspel van Jozef Steenbrink in de VU, was niet te missen. Helaas stelde de voordracht zelf na de veelbelovende inleidende woorden wat teleur; laten we zeggen: als een door recensenten de hemel in geprezen maar voor de argeloze kijker soms wat onnavolgbare Nouvelle Vague film.

Uit de koker van ons eigen KWG kwam ook de negende Beegerlezing van Dan Bernstein, in *positieve* zin onnavolgbaar. Dit ná de verkiezing van Hollands next top-model-AiO Erik Jan van Leeuwen, van het CWI, en vóór de uitreiking van de Zaalbokaal aan Jan van de Craats (tijdens de kijkcijferhit die Algemene Ledenvergadering heet). Met de mooie speciale aflevering van het Nieuw Archief, en de verkoop van Brouwerpostzegels en Gaussepriem-dekservetten in de stand een goede beurt voor ons Genootschap.

De prijzengekte lijkt me trouwens een nieuwe hoogtepunt bereikt te hebben. Het is wel aardige hersengymnastiek om te voorzien of onder de winnaars (of aanwezige studenten) het equivalent van Atiyah of Penrose (destijds als studenten bij ICM 1954 aanwezig) gevonden gaat worden. Met Richard Taylor als openingsspreker, en Phillip Griffiths en Laszlo Lovász onder de hoofdsprekers sloeg dit congres zeker een goed figuur. En met president Dijkgraaf in deze 'remake'

in de dubbelrol van voorzitter J.A. Schouten en prins Bernhard leek ook iedereen wel te kunnen leven.

Sponsors bleken moeilijk te vinden, en dan nog vooral met kleine bedragen via persoonlijke banden. De ING-bank kwam ruim over de brug met onder meer een ontvangst voor iedereen die van enig belang was, in haar eigen architectonische strijkijzer/schoen, met uitzicht over de stad. Dat onder het oog van Appel op een lagere verdieping gedineerd werd, was naar verluidt omdat elders hard aan de kwartaalcijfers werd gewerkt. Waarschijnlijker lijkt het dat daar Constant toeziet op de verminkte resten van huiswiskundigen: voor de goede beschouwer werd op video aan de wand namelijk vertoond hoe zij, wellicht wegens wanprestatie in het modelleren van de kredietcrisis, op het dak werden geofferd aan een blauwe postbankleeuw. Zo heeft de ING-leeuw zijn oranje rode kleur gekregen.

EMS-voorzitter Ari Laptev dankte toch de sponsors, in een toespraakje waaruit bleek dat humor niet universeel is, voor het inzien dat wiskunde van groot belang is voor onze samenleving. Opnieuw een echo uit de openingstoespraak van Schouten uit 1954. Het belang van zo'n congres voor de individuele wiskundige, die er toch 'some disruption of family life during the summer vacation period' voor over heeft, citeer ik maar even verder uit een Monthly-bijdrage uit 1986 van Alavi, Hilton en Pedersen: 'the sense of belonging to a community which transcends all barriers of nationhood, of politics, of race and religion — this sense that a common love of mathematics is a stronger force in uniting our profession than any other force could be which seeks to pull us apart'.

Laat me met deze hoogdravende gedachten in ieder geval de hoofdorganisatoren André Ran, Herman te Riele en Jan Wiegerinck complimenteren en bedanken voor de geweldige organisatie. Op naar Krakau. ←



Figuur 1 De elf prijswinnaars van het congres: eerste rij van links naar rechts: Bo'az Klartag, Olga Holtz, Ben Green, Alexei Borodin, Artur Avila, tweede rij van links naar rechts: Josselin Garnier, Cédric Villani, Agata Smoktunowicz, Laure Saint-Raymond, Assaf Naor, Alexander Kuznetsov; Peter van Emde Boas (met Hilberthoedje) in gesprek met Tom Koornwinder; Robert Tijdeman bij de uitreiking van de prijzen; Frank den Hollander en Lex Schrijver; Jozef Steenbrink en Ari Laptev; het tableau vivant van De Nachtwacht; de organisatoren Jan Wiegerinck, André Ran en Herman te Riele; het publiek bij de opening

Fotograaf: Jan Schipper, CWI, Amsterdam